

	<b>วิธีปฏิบัติงาน</b> <b>โรงพยาบาล</b> <b>จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</b>	<b>เรื่อง การป้องกันการแพร่กระจายเชื้อโรคติดต่อทางเดินหายใจ</b> <b>ในขณะที่ผ่าตัดหรือขณะคลอด</b>	
		รหัสเอกสาร WI-IC-01.15	แก้ไขครั้งที่ 01
		วันที่บังคับใช้ 1 ตุลาคม 2562	หน้า 1 จาก 2
<b>ผู้รับผิดชอบ</b> (นางอภิษฐา อัครกิตติศักดิ์) พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ เลขาธิการงานการป้องกันและ ควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล	<b>ผู้ตรวจสอบ</b> (นางเพ็ญนุฎฐา ตาปราบ) พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ หัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาล	<b>ผู้อนุมัติ</b> (นายสิทธิชัย คุณะวัฒน์กุล) นายแพทย์ชำนาญการ ประธานคณะกรรมการป้องกันและ ควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล	

**1. วัตถุประสงค์/เป้าหมาย/จุดเน้น**

1.1 เพื่อเป็นแนวปฏิบัติในการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อโรคติดต่อทางเดินหายใจในขณะที่ผ่าตัด

**2. คำจำกัดความ**

**2.1 ผู้ที่น่าจะเป็นวัณโรค (presumptive TB)** คือ ผู้ที่มีอาการหรืออาการแสดงเข้าได้กับวัณโรค เช่น ไอทุกวันเกิน 2 สัปดาห์ ไอเป็นเลือด น้ำหนักลดผิดปกติ มีไข้ เหงื่อออกมากผิดปกติตอนกลางคืน เป็นต้น

**2.2 วัณโรคปอด (pulmonary tuberculosis: PTB)** คือ ผู้ป่วยที่มีพยาธิสภาพของวัณโรคในเนื้อปอดหรือที่แขนงหลอดลม (Endobronchial) โดยมีผลตรวจเสมหะเป็นบวกหรือลบก็ได้ Miliary TB จัดเป็นวัณโรคปอดเนื่องจากพยาธิสภาพอยู่ในปอด

**2.3 โรคติดต่อที่แพร่กระจายทางอากาศ (Airborne Transmission)** อื่นๆ เช่น หัด (Measles) สุกใส (Chickenpox) งูสวัดและเริมแบบแพร่กระจาย (Disseminated herpes zoster and Disseminated herpes simplex) โรคทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง (Severe Acute Respiratory Syndrome ; SARS) และโรคไขหวัดนก (Avian Influenza) เป็นต้น

**3. ขั้นตอน/แนวทางปฏิบัติ**

3.1 หลีกเลี่ยงการผ่าตัดผู้ป่วยวัณโรค/โรคระบบทางเดินหายใจในระยะแพร่กระจายเชื้อ

3.2 หากมีความจำเป็นต้องทำการผ่าตัด/ทำคลอด ให้ผู้ป่วยตามข้อ 3.1 ให้ปฏิบัติดังนี้

3.2.1 ให้ผู้ป่วยสวม surgical mask ตั้งแต่อยู่ห่อผู้ป่วย

3.2.2 เมื่อนำผู้ป่วยมาแล้วนำเข้าห้องผ่าตัด/ห้องคลอด ทันที

3.2.3 ห้องรอผ่าตัด

3.2.3.1 ให้ผู้ป่วยรอผ่าตัดสั้นที่สุด

3.2.3.2 ห้องผ่าตัดควรมี anteroom เป็นห้อง AIIR ถ้าเป็นไปได้

3.2.3.3 ถ้าไม่มี anteroom เป็นห้อง AIIR ให้จัดบริเวณมุมใดมุมหนึ่งในห้องรอผ่าตัด และติด

ป้ายสัญลักษณ์ airborne precautions ให้บุคลากรทราบว่าผู้ป่วยเป็นโรคติดต่อทางเดินหายใจ

3.2.3.4 บุคลากรทุกคนที่เข้าไปดูแลผู้ป่วยให้สวม N95

3.3 ห้องผ่าตัด

3.3.1 หากมีห้องแยกผ่าตัดติดเชื่อให้ทำการผ่าตัดผู้ป่วยกลุ่มเสี่ยงในห้องแยก ถ้าไม่มี ให้ทำการผ่าตัดผู้ป่วยเป็นรายสุดท้ายของห้องผ่าตัดทั่วไปในวันนั้น

3.3.2 เครื่องช่วยหายใจที่ใช้กับผู้ป่วย ควรมีตัวกรองแบคทีเรีย (bacteria filter)

3.3.3 ใช้ closed circuit suction

3.3.4 จำกัดบุคลากรในห้องผ่าตัดให้น้อยที่สุด และทุกคนต้องสวม N95

### 3.3.5 การทำความสะอาดห้องผ่าตัด

3.3.5.1 กรณีห้องที่ไม่มี AIIR สำหรับการผ่าตัดและหลังการผ่าตัดพื้นฟู ทำความสะอาดเชื้อตกติและตามด้วยน้ำยา 0.5% โซเดียมไฮโปคลอไรด์ ปรับสภาพอากาศผ่านเครื่องฟอกที่มีแผ่นกรอง (HEPA) และการทำลายเชื้อโดยใช้แสงอัลตราไวโอเล็ต (UVGI) เพื่อเพิ่มอัตราการถ่ายเทของอากาศ หรือ

3.3.5.2 ทำความสะอาดเชื้อตกติ และตามด้วยน้ำยา 0.5% โซเดียมไฮโปคลอไรด์ ปิดห้องผ่าตัดทิ้งไว้ 30 นาที เปิดพัดลมระบายอากาศผ่านช่องทางที่จัดสร้างไว้

### 3.4 ห้องพักฟื้น

3.4.1 ไม่แนะนำให้พักฟื้นในห้องพักฟื้น ให้ย้ายเข้าห้อง AIIR ถ้าเป็นไปได้

3.4.2 ถ้าไม่มีห้อง AIIR และจำเป็นต้องพักฟื้น ให้จัดบริเวณมุมใดมุมหนึ่งของห้องพักฟื้น และใช้ม่านกั้น ติดป้ายสัญลักษณ์ airborne precautions

3.4.3 ลดระยะเวลาผู้ป่วยกลุ่มนี้ในห้องพักฟื้นให้สั้นที่สุด และนำผู้ป่วยส่งกลับทันทีเมื่อพร้อม และเฝ้าระวังความปลอดภัยในหอผู้ป่วยเดิม

3.4.4 ให้ผู้ป่วยสวม surgical mask ระหว่างนำส่งหอผู้ป่วยเดิม (กรณีที่ไม่ได้มี O<sub>2</sub> therapy)

## 4. ตัวชี้วัด

4.1 บุคลากรที่เข้าไปดูแลผู้ป่วย สวม N95 100 %

4.2 ผู้ป่วยสวม surgical mask 100 % (กรณีที่ไม่ได้มี O<sub>2</sub> cannular / O<sub>2</sub> Mask)

4.3 มีการใช้กรองแบคทีเรีย (bacteria filter) ในเครื่องช่วยหายใจ > 90%

## 5. เอกสารอ้างอิง

5.1 คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล. (2556). แนวทางปฏิบัติเพื่อป้องกันการแพร่กระจายเชื้อวัณโรคในห้องผ่าตัด. สืบค้น

จาก <https://www.si.mahidol.ac.th/Th/department/anesthesiology/KM/2691.pdf>

5.2 คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี. (2551). แนวปฏิบัติเรื่องการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อวัณโรคในผู้ป่วยเตรียมผ่าตัด. สืบค้นจาก <https://med.mahidol.ac.th/ic/sites/default/files/public/P-RA-043.pdf>

5.3 สำนักวัณโรค กรมควบคุมโรค. กระทรวงสาธารณสุข. (2559). แนวทางการป้องกันและควบคุมการแพร่กระจายเชื้อวัณโรค. สำนักพิมพ์อักษรกราฟิกแอนดส์ไซน์. กรุงเทพฯ

5.4 สำนักวัณโรค กรมควบคุมโรค. กระทรวงสาธารณสุข. (2561). แนวทางการควบคุมวัณโรคประเทศ : กรุงเทพฯ

## 6. ภาคผนวก

-